

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/1077,
24. juuni 2021,
millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Tolliliidu tõhusa ja tulemusliku toimimise tagamiseks on vaja seadmetega piisavalt varustada 2 140 liidu välispiiril asuvat tolliasutust. Piisavate ja samaväärsete tulemustega tollikontrolli vajadus on veelgi tungivam kui varem mitte üksnes tolli tavapärase ülesande tõttu, milleks on tulude sissenõudmine, vaid üha enam ka vajaduse tõttu tugevdada julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks oluliselt liitu sissetoodavate ja sealt väljaviidavate kaupade kontrolli. Samal ajal ei tohiks sellised üle välispiiri kulgeva kaupade liikumise kontrollid seaduslikku kaubandust kolmandate riikidega kahjustada, vaid peaksid seda pigem hõlbustama.
- (2) Tolliliit on maailma suurimate kaubandusblokkide hulka kuuluva liidu üks nurgakivi. Kuna tolliliit on hädavajalik siseturu nõuetekohaseks toimimiseks, millest saavad kasu nii ettevõtjad kui ka kodanikud, on tolliliidu tugevdamiseks vaja võtta pidevalt meetmeid.
- (3) Liikmesriikide tollikontrolli tulemuslikkus ei ole praegu veel tasakaalus. Kõnealune tasakaalustamatus on tingitud sellest, et liikmesriigid on nii oma geograafiliste iseärasuste kui ka vahendite ja ressursside poolest erinevad. Liikmesriikide võime reageerida pidevalt muutuvatest globaalsetest ärimudelitest ja tarneahelatest tingitud väljakutsetele sõltub lisaks inimtegurile ka tänapäevaste ja usaldusväärsete tollikontrolliseadmete kättesaadavusest ja nõuetekohasest toimimisest. Sellised väljakutsed nagu e-kaubanduse hüppeline kasv, suurenev digitaliseerimine ja vajadus parandada vastupanuvõimet küberrünnetele suurendavad samuti vajadust tõhusa tollikontrolli järele. Samaväärsete tollikontrolliseadmete tarnimine on seega tähtis element sellise tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks. Sellega parandatakse tollikontrolli samaväärsust kõigis liikmesriikides ja aidatakse seeläbi ära hoida kaubavoogude kõrvalesuunamine tollikontrollisüsteemi nõrgimatesse punktidesse, millele tihti osutatakse kui „soodsama impordikoha otsimine“. Seega tuleks liidu tolliterritooriumile sisenevate kaupade suhtes kohaldada riskipõhist kontrollimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 952/2013 ⁽³⁾ (edaspidi „liidu tolliseadustik“).

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 67.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2019. aasta seisukoht (ELT C 158, 30.4.2021, lk 133), nõukogu 27. mai 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 227, 14.6.2021, lk 1). Euroopa Parlamendi 23. juuni 2021. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

- (4) Liikmesriigid on korduvalt väljendanud vajadust rahalise toetuse järele ning nõudnud süvaanalüüsi vajalike seadmete kohta. Oma 23. märtsi 2017. aasta järeldestes tolli rahastamise kohta kutsus nõukogu komisjoni üles hindama võimalust rahastada tehnilise varustuse vajadusi komisjoni tulevaste rahastamisprogrammide raames ning parandama koordineerimist ja koostööd tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahel rahastamise eesmärgil.
- (5) Liidu tolliseadustiku kohaselt käsitatakse tollikontrollina mitte ainult tollialaste õigusaktide, vaid ka muude selliste õigusaktide täitmist, mis reguleerivad liidu tolliterritooriumi ja liidu tolliterritooriumist väljaspool asuvate riikide või territooriumide vahel liikuva kauba sisenemist, väljumist, transiiti, liikumist, ladustamist ja lõppkasutust ning liiduvälise kauba ja lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba liidu tolliterritooriumil liikumist ja olemasolu. Sellised muud õigusaktid, millega antakse tolliasutustele õigus täita konkreetseid kontrolliülesanded ning hõlmatakse maksustamist, eelkõige aktsiisi ja käibemaksu, siseturu välisaspekte, ühist kaubanduspoliitikat ja liidu muid ühiseid kaubandust mõjutavaid poliitikameetmeid, tarneahela üldist turvalisust ning liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuvide kaitset käsitlevad sätted.
- (6) Liidu välispiiril asjakohaste ja samaväärsel tasemel tulemustega tollikontrolli loomise toetamine võimaldab maksimeerida tolliliidust saadavat kasu ning seega anda lisatuge tolliasutustele, kes tegutsevad ühtselt liidu huvide kaitsmiseks. Liidu sihtotstarbeline tollikontrolli seadmete fond, mis korrigeeriks praegust tasakaalustamatust, aitaks kaasa liikmesriikide vahelisele üldisele ühtekuuluvusele. Selline sihtotstarbeline fond võtaks arvesse igat liiki piiride vajadusi, nimelt piirid merel ja muudel veeteedel, õhus ning maal, sealhulgas raudtee- ja maanteepiirid, samuti postikeskused. Võttes arvesse kogu maailma ees seisvaid probleeme, eelkõige jätkuvat vajadust kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, hõlbustades samal ajal seaduslikke kaubavoogusid, on tänapäevaste ja usaldusväärsete kontrolliseadmete olemasolu välispiiril möödapääsmatu.
- (7) Seetõttu on asjakohane luua uus piiril kasutatavate tollikontrolliseadmete rahastu kasutamiseks igat liiki piiridel. Rahastu peaks toetama tolliliitu ja tolliasutuste tööd, eelkõige et aidata neil kaitsta liidu finants- ja majandushuve, tagada julgeolek ja turvalisus liidus ning kaitsta liitu ebaseadusliku kaubanduse, näiteks kaupade võltsimise eest, hõlbustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust. See peaks aitama saavutada asjakohast ja samaväärset tulemustega tollikontrolli. Lisaks peaksid kõnealusest rahastust rahastatud tollikontrolliseadmed toetama liidu tolliseadustikus osutatud tolli riskijuhtimise raamistiku rakendamist. See eesmärk tuleks saavutada ostes, hooldades ja ajakohastades läbipaistvalt asjakohaseid, tehnika tasemele vastavaid ja usaldusväärseid tollikontrolliseadmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse andmekaitset, kübervastupidavusvõimet ning turvalisus- ja keskkonnakaalutlusi, sealhulgas väljavahetatud seadmete keskkonnasõbralikkuse kõrvaldamist.
- (8) Liikmesriikide tolliasutustel on üha enam ülesandeid, mida täidetakse välispiiril ja mis ulatuvad tihti julgeoleku valdkonda. Seepärast on oluline liidu välispiiril tehtavate piirikontrollide ja tollikontrolli samaväärsuse tagamiseks anda liikmesriikidele liidu rahalist toetust. Sama tähtis on edendada nii kauba kui ka isikute kontrolli osas liidu piiridel tehtavat asutustevahelist koostööd iga liikmesriigi selliste riiklike asutuste vahel, kes vastutavad piirikontrolli või muude piiril täidetavate ülesannete eest, et maksimeerida liidu lisaväärtust piirihalduse ja tollikontrolli valdkonnas.
- (9) Seepärast on vaja luua Integreeritud Piirihalduse Fond (edaspidi „fond“).
- (10) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) V jaotise õigusliku eripära ning välispiiri ja tollikontrolli-poliitika suhtes kohaldatavate erinevate õiguslike aluste tõttu ei ole juriidiliselt võimalik moodustada fondi ühe rahastuna.

- (11) Seepärast tuleks fond moodustada liidu piirihalduse valdkonna rahalise toetamise tervikliku raamistikuna, mis hõlmaks käesoleva määrusega loodavat tollikontrolliseadmete rahastut (edaspidi „rahastu“) ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastut, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu.
- (12) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet⁽⁴⁾ ning saavutada 25. septembril 2015 vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada liidu eesmärki eraldada vähemalt 30 % kogu liidu eelarvest kliimaeesmärkide toetamiseks ning liidu püüdlust eraldada 2024. aastal 7,5 % ning nii 2026. ja 2027. aastal 10 % liidu aastaelarvest bioloogilisele mitmekesisusele, võttes seejuures arvesse kliimaeesmärkide ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide praegust kattumist.
- (13) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastu kestuseks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava,⁽⁵⁾ punkti 18 tähenduses. Kõnealusest rahastamispaketist peaks saama katta rahastu haldamise ja selle tulemuste hindamisega seonduvad vajalikud ja igakülgset põhjendatud kulud, tingimusel et need on seotud rahastu üld- ja erieesmärkidega.
- (14) Käesoleva rahastu suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046⁽⁶⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (15) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks. Käesolevast rahastust raha eraldamisel tuleks järgida finantsmääruses osutatud põhimõtteid ning tagada rahaliste vahendite optimaalne kasutamine rahastu eesmärkide saavutamisel.
- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/444⁽⁷⁾ luuakse tollikoostöö programm „Toll“, et toetada tolliliitu ja tolliasutusi (edaspidi „tolliprogramm“). Selleks et säilitada tolli- ja tollikontrolliseadmetega seotud koostöömeetmete ühtsus ja horisontaalne koordineerimine, on asjakohane rakendada selliseid meetmeid üheainsa õigusakti, s.o tolliprogrammi alusel, milles on sätestatud ühtsed normid. Seepärast tuleks käesolevast rahastust toetada ainult rahastamiskõlblike tollikontrolliseadmete ostmist, hooldust ja ajakohastamist, samal ajal kui tolliprogrammiga tuleks toetada kõiki muid seonduvaid meetmeid, näiteks vajaduste hindamiseks võetavaid koostöömeetmeid või asjakohaste seadmetega seotud koolitust.

⁽⁴⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

⁽⁵⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/444, millega luuakse tollikoostöö programm „Toll“ ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1294/2013 (ELT L 87, 15.3.2021, lk 1).

- (17) Kui see on asjakohane, tuleks rahastust toetada ka selliste tollikontrolliseadmete ostmist või ajakohastamist, mida kasutatakse seadmete uute osade või olemasolevate seadmete osade uute funktsioonide testimiseks töötingimustes, enne kui liikmesriigid alustavad selliste uute seadmete suurtes kogustes ostmist. Töötingimustes tuleks testida eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695⁽⁸⁾ raames tollikontrolliseadmete valdkonnas tehtud uurimistöö tulemusi. Komisjon peaks julgustama liikmesriike korraldama tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühist testimist kahe või enama liikmesriigi poolt, kasutades selleks tolliprogrammi kohaseid koostöövahendeid.
- (18) Enamik tollikontrolliseadmetest võib ühtlasi või muu hulgas vastata muudele liidu õiguse nõuetele, milles käsitletakse näiteks piirihaldust, viisasid või politseikoostööd. Seetõttu on fond kavandatud sellisena, et see sisaldab kahte teineteist täiendavat rahastust, millel on seadmete ostmise osas erinev, aga vastastikku täiendav kohaldamisala. Ühelt poolt toetab piirihalduse ja viisapoliitika rahastu rahaliselt üksnes selliste seadmete kulusid, mille peamine eesmärk või mõju on integreeritud piirihaldus, kuid lubab nende seadmete kasutamist ka muul otstarbel, näiteks tollikontroll. Teiselt poolt toetatakse käesoleva määrusega loodud tollikontrolliseadmete rahastust üksnes selliste seadmete kulusid, mille peamine eesmärk või mõju on tollikontroll, kuid lubab nende seadmete kasutamist ka muul otstarbel, näiteks nagu piirikontroll ja julgeolek. Selline jaotus kahe rahastu vahel soodustab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1896⁽⁹⁾ artikli 3 punktis e osutatud asutustevahelist koostööd, mis on Euroopa integreeritud piirihalduse lähenemisviisi üks komponent, võimaldades tolli- ja piirivalveasutuste koostööd ning maksimeerides kontrolliseadmete ühiskasutuse ja koostalitlusvõime kaudu liidu eelarve mõju. Seadmete jagamine tolli- ja muude piirivalveasutuste vahel ei peaks olema süstemaatiline.
- (19) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 võib toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meetet enne toetuslepingu allkirjastamist. Kuigi sellistel juhtudel ei oleks enne toetustaotluse esitamise kuupäeva tekkinud kulud põhimõtteliselt rahastamiskõlblikud, peaks see olema erandkorras võimalik, võttes arvesse käesoleva määruse hilinevad jõustumist võrreldes mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusega. Selleks et võimaldada rakendamist alates mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest ning selleks, et vältida liidu toetuse hilinemist, mis võib kahjustada liidu huve olla piisavalt varustatud, et tagada tolliliidu tõhus ja tulemuslik toimimine, peaks rahastamisotsuses olema võimalik sätestada piiratud ajavahemikuks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses, et kulud, mis on tekkinud seoses käesoleva määruse alusel toetatavate meetmetega, mida on alustatud juba 1. jaanuaril 2021, on rahastamiskõlblikud isegi juhul, kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.
- (20) Erandina finantsmäärusest peaks olema võimalik rahastada üht meetet mitmest liidu programmist või instrumendist, et võimaldada ja vajaduse korral toetada valdkondadeülest koostööd ja koostalitlusvõimet. Vastavalt finantsmäärusega kehtestatud topeltrahastamise keelamise põhimõttele ei tohi maksed sellistel juhtudel katta samu kulusid. Kui liikmesriigile on samade seadmete ostuks juba eraldatud või ta on juba saanud makseid mõnest teisest liidu programmist või toetust mõnest liidu fondist, tuleks komisjoni sellest maksest või toetusest teavitada vastavalt finantsmääruse artiklile 191.
- (21) Igasugust kaasrahastamise ülemmäära ületavat rahastust tuleks anda üksnes asjakohasel põhjendatud juhtudel, mille hulgas võivad olla juhud, kui kaks või enam liikmesriiki korraldavad tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühiseid testimisi.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

- (22) Kuna tolli tehnoloogia, ohud ja tolli prioriteedid arenevad kiiresti, ei peaks tööprogrammide kestus olema pikk. Samas ei ole iga-aastased tööprogrammid vajalikud rahastu rakendamiseks ning suurendaksid nii komisjoni kui ka liikmesriikide halduskoormust. Eeltoodud arvestades peaksid tööprogrammid põhimõtteliselt hõlmama rohkem kui üht eelarveaastat, ent mitte rohkem kui kolme aastat.
- (23) Selleks et tagada käesoleva määruse kohaste tööprogrammide rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁰⁾.
- (24) Kuigi keskne rakendamine on vältimatult vajalik samaväärsete tulemustega tollikontrolli tagamise erieesmärgi täitmiseks, on käesoleva rahastu tehnilise laadi tõttu vaja teha ettevalmistavat tööd tehnilisel tasandil. Seepärast tuleks rakendamist toetada vajaduste hindamisega. Kõnealune vajaduste hindamine sõltub liikmesriikide erialastest teadmistest ja tolliasutuste osalemise kaudu saadud kogemustest. See peaks tuginema selgel meetodikal, milles on muu hulgas kindlaks määratud minimaalne etappide arv, mis tagab asjakohase teabe kogumise. Komisjon peaks seda teavet kasutama, kui ta määrab kindlaks rahaliste vahendite eraldamise liikmesriikidele, võttes eelkõige arvesse kauplemissuhteid, asjakohaseid riske ja tolliasutuste haldussuutlikkust seadmeid kasutada ja hooldada, eesmärgiga saavutada rahastust rahastatud tollikontrolliseadmete kõige tõhusam kasutamine. Eelarvedistsipliini toetamiseks peaksid toetuste prioriseerimise tingimused olema selgelt määratletud ja põhinema sellisel vajaduste hindamisel.
- (25) Korrapärase seire ja aruandluse tagamiseks tuleks kehtestada asjakohane raamistik rahastu ja selle raames võetud meetmete abil saavutatud tulemuste seireks. Selline seire ja aruandlus peaks põhinema kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel näitajatel, millega mõõdetakse rahastu raames võetud meetmete mõju. Aruandlusnõuete hulgas peaks olema nõue esitada komisjonile teave tollikontrolliseadmete kohta, kui mingi tollikontrolliseadme osa hind ületab 10 000 eurot ilma maksudeta. Seda teavet tuleks eristada teabest, mida peab esitama üldsusele ja meediale, et tutvustada rahastu meetmeid ja tulemusi.
- (26) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe ⁽¹¹⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks rahastut hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata rahastu mõju kohapeal võrreldaval ja kõikehõlmaval viisil. Vahe- ja lõpphindamine, mis tuleks teha hiljemalt nelja aasta möödumisel rahastu rakendamise algusest, ning rakendamise lõpuleviimisest, peaksid edendama tõhusat otsustamisprotsessi, mis puudutab tollikontrolliseadmetele järgmiste mitmeaastaste finantsraamistike alusel antavat rahalist toetust. Seega on äärmiselt oluline, et vahe- ja lõpphindamine sisaldaksid rahuldavat ja piisavat teavet ning et need hindamised toimuksid aegsasti. Komisjon peaks lisama vahe- ja lõpphindamistesse üksikasjad selle kohta, kuidas tolliasutused ja muud piirivalveasutused rahastust rahastatavaid seadmeid omavahel jagavad, kui liikmesriigid on vastava teabe edastanud. Lisaks rahastu vahe- ja lõpphindamisele tuleks tulemusaruannete süsteemi osana koostada ka iga-aastased eduaruanded, et jälgida rahastu rakendamist. Need aruanded peaksid sisaldama kokkuvõtet saadud kogemustest ning, kui see on asjakohane, asjaomasel aastal rahastu tegevuse raames ilmnunud takistustest ja tuvastatud puudustest. Need iga-aastased eduaruanded tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽¹¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (27) Selleks et asjakohaselt reageerida muutuvatele poliitilistele prioriteetidele, ohtudele ja tehnoloogiatele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta selliste tollikontrolliseadmete, mida võib kasutada tollikontrolli eesmärkide saavutamiseks, esialgset loetelu ja erieesmärgi saavutamise mõõtmiseks kasutatavate näitajate loetelu. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid ja täiesti läbipaistvaid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (28) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹²⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹³⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁴⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁵⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽¹⁶⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuve kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikoja ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide suhtes kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (29) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Nende rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside hulgas tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade kasutamist ning rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.
- (30) Kuna käesoleva määruse eesmärki luua tolliliitu ja tolliasutusi toetav rahastu, andes rahalist toetust tollikontrolliseadmete ostmiseks, hoolduseks ja ajakohastamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada nende vahel paratamatult esineva geograafilise tasakaalustamatuse tõttu, küll aga saab seda kooskõlastatud lähenemisviisi ja keske rahastamise abil saavutatavate samaväärsete ja kvaliteetsete tollikontrollitulemuste tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹³⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitses kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (31) Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet. Sellest teabest peaks ilmnema rahastu lisaväärtus tolliliidu toetamisel ning eriti see, kuidas rahastu aitab tolliasutustel nende ülesandeid täita, samuti komisjoni jõupingutused eelarve läbipaistvuse tagamiseks. Lisaks peaks komisjon andma läbipaistvuse tagamiseks üldsusele regulaarselt teavet rahastu, sellega seoses võetud meetmete ja saadud tulemuste kohta, viidates muu hulgas käesoleva määruse alusel vastu võetud tööprogrammidele.
- (32) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Koos määrusega, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu, luuakse käesoleva määrusega Integreeritud Piirihalduse Fond (edaspidi „fond“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Käesoleva määrusega luuakse fondi osana rahastu, et anda rahalist toetust tollikontrolliseadmete ostmiseks, hoolduseks ja ajakohastamiseks (edaspidi „rahastu“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. Rahastu kestus on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kestusega.

Käesolevas määruses sätestatakse rahastu eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tolliasutused“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 1 määratletud asutused;
- 2) „tollikontroll“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 3 määratletud tollikontroll;
- 3) „tollikontrolliseadmed“ – seadmed, mis on ette nähtud eelkõige tollikontrolli tegemiseks;
- 4) „mobiilsed tollikontrolliseadmed“ – mis tahes transpordivahendid, mida lisaks sellele, et nendega saab liikuda, kasutatakse ka tollikontrolliseadmete osana või mis on täielikult varustatud tollikontrolliseadmetega;
- 5) „hooldus“ – tolliseadme osa ennetav, parandav ja prognoositav sekkumine, sealhulgas tegevus- ja toimivuskontroll, teenindus, remont ja kapitaalremont, mida on vaja selleks, et säilitada või taastada tollikontrolliseadme kindlaksmääratud töökorras olek, nii et tema kasulik tööiga oleks maksimaalne, v.a igasugune ajakohastamine;

- 6) „ajakohastamine“ – arendav sekkumine, mida on vaja selleks, et viia olemasolev iganenud tollikontrolliseadme osa nüüdisaegsesse töökorda.

Artikkel 3

Rahastu eesmärgid

1. Kuna rahastu on osa fondist pikaajalise eesmärgiga saavutada tollikontrolli ühtlustatud kohaldamine liikmesriikide poolt, on rahastu üldeesmärk toetada tolliliitu ja tolliasutusi nende ülesannete täitmisel, et kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaseadusliku kaubanduse eest, soodustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.
2. Rahastu erieesmärk on edendada asjakohaste ja samaväärsete tulemustega tollikontrolli sobivate ja usaldusväärsete, kaasaja tasemele vastavate tollikontrolliseadmete, mis on turvalised, ohutud ja keskkonnasõbralikud, läbipaistva ostmise, hoolduse ja ajakohastamise abil, aidates seeläbi tolliasutusi, kes tegutsevad ühtselt liidu huvide kaitsmiseks.

Artikkel 4

Eelarve

1. Rahastamispakett rahastu rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 1 006 407 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 osutatud summast võib katta ka ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi-, hindamis- ja muu tegevuse kulud, mida tehakse rahastu juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, teabe- ja teavitamismeetmetega, mis on seotud rahastu eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrkudega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas asutusesiseste infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise- ja haldusabiga, mida on vaja seoses rahastu juhtimisega.

Artikkel 5

Rakendamine ja liidupoelse rahastamise vormid

1. Rahastu rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele.
2. Rahastust rahastamine võib toimuda ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetustena.
3. Kui rahastust toetatav meede on seotud tollikontrolliseadmete ostmise või ajakohastamisega, loob komisjon koordineerimismehhanismi, millega tagatakse liidu programmide ja instrumentidest saadud toetuse abil ostetud tollikontrolliseadmete koostalitlusvõime ning seega tõhus kasutamine.

II PEATÜKK

RAHASTAMISKÕBLIKKUS

Artikkel 6

Rahastamiskõblilikud meetmed

1. Selleks et meetmetele võiks käesolevast rahastust anda rahalist toetust, peavad need meetmed vastama järgmistele nõuetele:
 - a) nendega täidetakse artiklis 3 sätestatud eesmäärke ning

b) nendega toetatakse selliste tollikontrolliseadmete, sealhulgas innovatiivset tuvastamistehnoloogiat kasutavate seadmete ostmist, hooldamist või ajakohastamist, millel on üks või mitu järgmist tollikontrolliga seotud otstarvet:

- 1) väline kontroll;
- 2) inimeste külge peidetud esemete tuvastamine;
- 3) kiirguse tuvastamine ja nukliidide kindlakstegemine;
- 4) proovide analüüsimine laborites;
- 5) proovide võtmine ja kohapealne analüüsimine;
- 6) käsitsi läbivaatus.

I lisa sisaldab selliste tollikontrolliseadmete esialgset loetelu, mida võib kasutada esimese lõigu punktides 1–6 osutatud tollikontrolli eesmärkide saavutamiseks.

2. Asjakohaselt põhjendatud juhtudel võivad lõike 1 esimese lõigu kohased meetmed hõlmata ka selliste tollikontrolliseadmete läbipaistvat ostmist, hooldamist ja ajakohastamist, mida kasutatakse seadmete uute osade või olemasolevate osade uute funktsioonide testimiseks töötingimustes.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a, võttes arvesse käesoleva määruse hilinenud jõustumist ning selleks, et vältida liidu toetuse hilinemist, mis võib kahjustada liidu huve olla piisavalt varustatud, et tagada tolliliidu tõhus ja tulemuslik toimimine, võib piiratud ajavahemiku jooksul käsitada seoses käesoleva määruse alusel toetatavate meetmetega tekkinud kulusid erandkorras rahastamiskõblilikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.

4. Komisjonil on õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa tollikontrolliseadmete esialgset loendit, kui see on vajalik.

5. Käesolevast rahastust rahastatud tollikontrolliseadmeid tuleks eelkõige kasutada tollikontrolliks, ent neid võib kasutada ka muul eesmärgil, sealhulgas inimeste kontrolliks riiklike piirihaldusasutuste tegevuse toetamisel ja uurimiseks. Tolli- ja muud piirivalveasutused selliseid tollikontrolliseadmeid omavahel süstemaatiliselt ei jaga.

6. Komisjon ergutab korraldama tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühist testimist kahe või enama liikmesriigi poolt.

Artikkel 7

Rahastamiskõblilikud üksused

Erandina finantsmääruse artiklist 197 on rahastamiskõblilikud üksused tolliasutused, tingimusel et nad annavad käesoleva määruse artikli 11 lõikes 4 osutatud vajaduste hindamiseks vajalikku teavet.

Artikkel 8

Kaasrahastamismäär

1. Rahastust võidakse rahastada kuni 80 % meetme rahastamiskõblilikest kogukuludest.
2. Igasugust rahastust, mis seda ülemmäära ületab, antakse üksnes nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel.

*Artikkel 9***Rahastamiskõlblikud kulud**

Rahastust võib rahastada artiklis 6 osutatud meetmetega otseselt seotud kulusid.

Rahastust ei saa rahastada järgmisi kulusid:

- a) maa ostuga seotud kulud;
- b) koolituse või oskuste täiendamisega seotud kulud, välja arvatud ostu- või oskuste ajakohastamise lepingus sisalduv sissejuhatav koolitus;
- c) taristuga, nagu hoonete või välirajatistega, samuti mööbliga seotud kulud;
- d) elektrooniliste süsteemidega seotud kulud, välja arvatud tollikontrolliseadmete otseseks kasutamiseks vajalik tarkvara ja tarkvarauuendused, samuti välja arvatud elektrooniline tarkvara ja programmeerimine, mis on vajalik olemasoleva tarkvara ja tollikontrolliseadmete ühendamiseks;
- e) turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite sarnaste võrkude, näiteks turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite kulud või liitumiskulud, välja arvatud üksnes tollikontrolliseadmete kasutamiseks vajalikud võrgud või liitumised;
- f) transpordivahendite (nt sõidukid, õhusõidukid või laevad) kulud, välja arvatud mobiilsed tollikontrolliseadmed;
- g) tollikontrolliseadmete jaoks vajalike tarbekaupade, sealhulgas võrdlus- või kalibreerimismaterjalide kulud;
- h) isikukaitsevahenditega seotud kulud.

III PEATÜKK

TOETUSED

*Artikkel 10***Toetuste andmine, vastastikune täiendavus ja kombineeritud rahastamine**

1. Rahastu raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.
2. Finantsmääruse artikli 195 esimese lõigu punkti f kohaselt antakse toetusi ilma konkursikutseta üksustele, mis on rahastamiskõlblikud käesoleva määruse artikli 7 kohaselt.
3. Meede, mis on saanud toetust rahastu alusel, võib saada toetust ka tolliprogrammist või mõnest muust liidu programmist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjakohase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.
4. Finantsmääruse artiklis 150 osutatud hindamiskomisjoni töö põhineb nimetatud määruse artiklis 188 sätestatud toetuste suhtes kohaldatavatel üldpõhimõtetel, eelkõige nimetatud artikli punktides a ja b sätestatud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse ning mittediskrimineerimise põhimõttel.
5. Hindamiskomisjon hindab ettepanekuid toetuse andmise kriteeriumide alusel, võttes kohaselt juhul arvesse kavandatavate meetmete asjakohasust taotletavate eesmärkide seisukohast, kavandatavate meetmete kvaliteeti, mõju, sealhulgas majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju ning selle eelarvet ja kulutasuvust.

IV PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, SEIRE JA HINDAMINE

Artikkel 11

Tööprogramm

1. Rahastut rakendatakse finantsmääruse artikli 110 lõikes 2 osutatud tööprogrammide kaudu.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse kõnealused tööprogrammid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Tööprogrammide eesmärk on saavutada artiklis 3 sätestatud eesmärgid artikli 6 kohaste meetmete abil. Tööprogrammides määratakse kindlaks kõigi meetmete rahastamiskava kogusumma. Lisaks esitatakse
 - a) iga meetme puhul:
 - i) taotletavad eesmärgid ja oodatavad tulemused kooskõlas artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärkidega;
 - ii) rahastatavate meetmete kirjeldus;
 - iii) asjakohasel juhul iga meetme jaoks eraldatud summa ja
 - iv) kasutatav eelarve täitmise viis ja täitmise orienteeruv ajakava;
 - b) toetuste puhul artiklis 8 osutatud kaasrahastamise maksimummäär.
4. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide ettevalmistamist toetatakse tolliasutuste vajaduste hindamisega. Nimetatud vajaduste hindamine põhineb järgmisel:
 - a) piiripunktide ühine liigitus;
 - b) kättesaadavate tollikontrolliseadmete põhjalik kirjeldus;
 - c) piiripunktide kategoorial põhinev tollikontrolliseadmete ühine loetelu, mis peaks olema kättesaadav, ning
 - d) rahaliste vajaduste prognoos.

Vajaduste hinnang põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1294/2013 ⁽¹⁷⁾ loodud programmi „Toll 2020“ või tollikoostöö programmi „Toll“ raames võetud meetmetel ja seda ajakohastatakse korrapäraselt vähemalt iga kolme aasta järel.

Artikkel 12

Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud rahastu üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on loetletud II lisas.
2. Selleks et tagada rahastu eesmärkide saavutamiseks tehtud edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks seoses näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1294/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tollialane tegevusprogramm aastateks 2014–2020 („Toll 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 209).

3. Tulemusaruannete süsteem tagab, et rahastu rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
4. Kui tollikontrolliseadme osa maksumus ületab 10 000 eurot ilma maksudeta, sisaldavad lõikes 3 osutatud aruandlusnõuded nõuet edastada komisjonile igal aastal vähemalt järgmine teave:
 - a) rahastust rahastatud tollikontrolliseadmete üksikasjalik loetelu;
 - b) teave tollikontrolliseadmete kasutamise kohta, sh võimalikud seonduvad tulemused, mille toetamiseks lisatakse vajaduse korral asjakohane statistika.

Artikkel 13

Hindamine

1. Hindamised toimuvad aegsasti, et nende tulemusi saaks otsustamisprotsessis kasutada.
2. Rahastu vahehindamise viib komisjon läbi siis, kui selle rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel rakendamise algusest. Oma vahehindamiste käigus hindab komisjon rahastu tulemusi, sealhulgas selliseid aspekte nagu selle tulemuslikkus, tõhusus, sidusus ja asjakohasus ning sünergiad rahastu raames ja liidu lisaväärtust.
3. Rahastu rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel artiklis 1 osutatud ajavahemikust, viib komisjon läbi rahastu lõpphindamise.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekute ja saadud kogemustega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

V PEATÜKK

DELEGEERITUD VOLITUSTE RAKENDAMINE JA KOMITEEMENETLUS

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 4 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud kuupäeva. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 4 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 6 lõike 4 ja artikli 12 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab programmi „Toll“ komitee, mis on loodud määruse (EL) 2021/444 artikliga 17.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 16

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab rahastu, rahastu raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamis-meetmeid.
3. Rahastule eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 17

Üleminekusäte

Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 2 ette nähtud kulused selleks, et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. juuni 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

I LISA

**SELLISTE TOLLIKONTROLLISEADMETE ESIALGNE LOETELU, MIDA VÕIB KASUTADA ARTIKLI 6 LÕIKE 1
ESIMISE LÕIGU PUNKTIS B LOETLETUD TOLLIKONTROLI EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS**

TOLLIKONTROLI EESMÄRK	TOLLIKONTROLLISEADMED	
	KATEGOORIA	KASUTAMINE
1. Väline kontroll	Läbivalgustusseade – suure võimsusega	Konteinerid, veokid, raudteevagunid ja sõidukid
	Läbivalgustusseade – väikese võimsusega	Kaubaalused, kastid ja postipakid
		Reisijate pagas
		Sõidukid
	Röntgenikiirguse tagasihajumisel põhinev turvaskanner	Konteinerid
		Veokid
Sõidukid		
Muud	Numbrimärgi/konteineri automaatse tuvastamise süsteemid	
	Sõidukikaalud	
	Kahveltõstukid ja samalaadsed liikuvad tollikontrolliseadmed	
2. Inimeste külge peidetud esemete tuvastamine ⁽¹⁾	Röntgenikiirguse tagasihajumisel põhinev turvavärav	Kasutatakse peamiselt lennujaamades inimeste külge peidetud esemete (narkootikumid, lõhkeained, sularaha) avastamiseks
	Kehaskanner	
	Millimeeterlaine tehnoloogial põhinev turvaskanner	
3. Kiirguse tuvastamine ja nukliidide kindlakstegemine	Kiirgus- ja tuumaohu detektorid	Personaalne dosimeeter/kiirgusdetektor (PRM)
		Kaasaskantav kiirgusdetektor
		Isotoopide kindlakstegemise seade (IID)
		Turvavärav kiirguse tuvastamiseks (RPM)
		Spektromeetiline turvavärav isotoopide kindlakstegemiseks (SPM)
4. Proovide analüüsimine laborites	Kõigi võimalike kaupade identifitseerimise, koguse kindlakstegemise ja kontrolli seadmed	Gaasi- ja vedelikkromatograafia (GC, LC, HPLC jne)
		Spektromeetria ja sellega kombineeritavad tehnikad (IR, Raman, UV-VIS, fluorestsents, GC-MS...)
		Röntgenseadmed (XRF jne)
		Tuumamagnetresonantspektromeetria ja stabiilsete isotoopide analüüs
		Muud laboriseadmed (AAS, destillatsioonianalüsaator, DCS, elektroforees, mikroskoop, LSC, suitsetamismasin jne)

TOLLIKONTROLI EESMÄRK	TOLLIKONTROLLISEADMED	
	KATEGOORIA	KASUTAMINE
5. Proovide võtmine ja kohapealne analüüsimine	Jälgede avastamine ionide liikuvusspektromeetria (IMS) põhjal	Kaasaskantavad seadmed konkreetsete ohtlike ainete jälgede avastamiseks
	Jälgede avastamine koerte abil	Kohaldatakse mitmesuguste väikeste ja suuremate objektidega seotud riskide korral
	Proovide võtmine	Proovivõtuvahendid, tõmbekapp, kinnasboks
	Mobiilsed laborid	Proovide kohapealseks analüüsiks täielikult varustatud sõiduk
	Kaasaskantavad detektorid	Orgaaniliste materjalide, metallide ja sulamite analüüsimine
		Keemilised kolorimeetriakatsed
		Ramani spektroskoopia
		Infrapunaspektroskoopia
		Röntgenfluorestsents
		Gaasidetektorid konteinerite jaoks
6. Käsi läbivaatus	Personaalsed käsitööriistad	Taskutööriistad
		Mehaaniku tööriistakomplekt
		Teleskoop-peegel
	Seadmed	Endoskoop
		Statsionaarne või kaasaskantav metallidetektor
		Sõidukite põhja kontrollimiseks kasutatavad kaamerad
		Ultraheliseade
		Tihedusmõõtur
	Muud	Veealune otsing

(¹) Vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele ning muudele tervise kaitset ja eraelu puutumatuse austamist käsitlevatele soovitustele.

II LISA

**NÄITAJAD, MILLE ABIL ANTAKSE ARU ARTIKLIS 3 SÄTESTATUD RAHASTU ÜLD- JA ERIEESMÄRKIDE
SAAVUTAMISEL TEHTUD EDUSAMMUDE KOHTA**

Artiklis 3 sätestatud rahastu üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest antakse aru järgmiste näitajate alusel.

Seadmed

- a) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus maismaapiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - b) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus merepiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - c) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus õhupiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - d) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus postipiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - e) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus raudteepiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
-